

Briuselis, 2015 09 17
COM(2015) 461 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl TFAS fondo, EFRAG ir PIOB veiklos 2014 m.

1. ATASKAITOS TIKSLAS IR TAIKymo SRITIS

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 258/2014, kuriuo pratęsiama Sąjungos programa, skirta remti konkrečius veiksmus finansinės atskaitomybės ir audito srityse, laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.¹, įsigaliojo 2014 m. balandžio 9 d. po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*².

Bendras Sąjungos programos tikslas – gerinti efektyvaus vidaus rinkos veikimo sąlygas remiant skaidrų ir nepriklausomą tarptautinių finansinės atskaitomybės ir audito standartų rengimą.

Reglamente nustatyti paramos pagal šią programą gavėjai.

Finansinės atskaitomybės srityje jie yra:

- Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė (EFRAG),
- Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondas (TFAS fondas).

Audito srityje paramos gavėjas yra:

- Viešojo intereso priežiūros taryba (PIOB).

Pagal reglamento 9 straipsnio 3 dalį nuo 2015 m. Komisija rengia metines ataskaitas apie TFAS fondo veiklą, susijusią su TFAS rengimu, PIOB ir EFRAG veiklą. Ataskaitos taikymo sritis išsamiau paaiškinta 9 straipsnyje (4, 5 ir 6 dalyse):

- Kiek tai susiję su TFAS fondu, ataskaita apima:
 - a) jo veiklą ir ypač bendruosius principus, kuriais vadovaujantis parengti nauji standartai. Ataskaitoje taip pat aptariama tai, ar TFAS tinkamai atsižvelgiama į įvairius verslo modelius, ar jie atspindi ekonominių sandorių tikrąsias pasekmes, nėra pernelyg sudėtingi ir ar vengiama dirbtinio trumpalaikiškumo ir nestabilumo paremto tendencingumo.
 - b) Paskelbus peržiūrėtas conceptualias gaires, ataskaitoje nagrinėjami visi conceptualių gairių pasikeitimai, ypatingą dėmesį skiriant atsargumo ir patikimumo principams.
- Kiek tai susiję su EFRAG, ataskaitoje nurodoma:
 - a) ar EFRAG, vykdydama savo techninę su tarptautiniais apskaitos standartais susijusią veiklą, tinkamai atsižvelgia į Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 3 straipsnio 2 dalyje nustatytą reikalavimą, ypač tais atvejais, kai vertina, ar nauji arba pakeisti TFAS atitinka tikro ir teisingo vaizdo principą ir prisideda prie Europos visuomenės gerovės;
 - b) ar EFRAG, vykdydama savo techninę su TFAS susijusią veiklą, pateikia tinkamus įvertinimus, ar TASV parengti standartų projektai, nauji arba pakeisti tarptautiniai apskaitos standartai yra pagrįsti įrodymais ir atitinka Sąjungos poreikius, atsižvelgiant į apskaitos ir ekonominių modelių ir požiūrių įvairovę Sąjungoje, ir
 - c) EFRAG pažanga įgyvendinant valdymo reformas, atsižvelgiant į specialiojo patarėjo pranešime nustatytą rekomendacijų įgyvendinimą.

¹ Programos laikotarpis EFRAG (Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės) atžvilgiu tęsiasi nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d.

² OL L 105, 2014 4 8, p. 1.

- Kiek tai susiję su PIOB, ataskaita apima finansavimo diversifikavimo pokyčius³.

Ataskaitoje aptariama TFAS fondo, EFRAG ir PIOB veikla 2014 m. Tačiau tam tikri įvykiai, kurie įvyko 2015 m., taip pat buvo paminėti tais atvejais, kai tai buvo laikoma naudinga šios ataskaitos tikslams.

2. TFAS FONDAS

2.1. Bendrieji principai, kuriais vadovaujantis parengti nauji standartai

1.1.1. TASV teisingo pateikimo principas

1-uoju TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ reikalaujama, kad finansinės ataskaitos teisingai atspindėtų ūkio subjekto finansinę būklę, finansinės veiklos rezultatus ir pinigų srautus. Siekiant teisingo pateikimo būtina tiksliai nurodyti sandorių, kitų įvykių ir sąlygų poveikį pagal konceptualiose gairėse numatytus turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų apibrėžimus ir pripažinimo kriterijus. Pagal 1-ąjį TAS tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas ir, kai būtina, papildomų duomenų atskleidimas leidžia tikėtis, kad gautas rezultatas bus teisingos finansinės ataskaitos; daugelio suinteresuotųjų subjektų nuomone, tai atitinka tikrą ir teisingą vaizdą. TFAS siekiama atspindėti ekonominės veiklos rezultatus, daugiausia dėmesio skiriant skaidrumui, kad investuotojams būtų aiškios ekonominės aplinkybės.

TASV tinkamo proceso reikalavimai, taikomi rengiant naujus standartus, grindžiami skaidrumo, sąžiningo ir visapusiško konsultavimosi ir atskaitomybės principais.

Skaidrumas

TASV (taip pat Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimų komiteto) posėdžiai, kuriuose svarstomi techniniai klausimai, yra atviri visuomenei, jie yra įrašinėjami ir tiesiogiai transliuojami internetu. Šių posėdžių techniniai darbo dokumentai, kartu su posėdžių įrašais ir transliacijomis internetu, pateikiami TFAS fondo svetainėje. Taip pat skelbiamos šiuose posėdžiuose priimtų sprendimų santraukos.

Visapusiškos ir sąžiningos konsultacijos

TASV taip pat vadovaujasi principu, kad išsamios konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis gerina jos standartų kokybę. Šios konsultacijos gali būti vykdomos įvairiais būdais, įskaitant individualius susitikimus ir darbą vietoje. Kai kurios konsultacijų procedūros yra privalomos, pvz., kiekvieno siūlomo naujo standarto, siūlomos standarto pataisos ar siūlomo aiškinimo projekto pateikimas visuomenei svarstyti, nustačius minimalų pastabų teikimo laikotarpį.

³ Jeigu tam tikrais metais IFAC teikiamas finansavimas sudaro daugiau kaip du trečdalius viso metinio PIOB finansavimo, Komisija siūlo sumažinti savo metinį įnašą tais metais, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 300 000 EUR.

Atskaitomybė

TASV įsipareigoja laikytis atskaitomybės principo ir naujo ar iš dalies pakeisto standarto rengimo metu vertina galimas siūlomų naujų reikalavimų taikymo išlaidas ir naudą arba poveikį. TASV nuomones dėl galimo poveikio tvirtina ir skelbia TASV.

2014 m. lapkričio mėn. TASV paskelbė poveikio analizės konsultacinės grupės ataskaitą. Ši grupė buvo įsteigta tam, kad konsultuotų TASV dėl geriausios praktikos vertinant galimą naujo standarto poveikį ir taip sustiprintų pasitikėjimą procesais ir jų veiksmingumą. Rekomendacijose, be kita ko, siūloma gerinti analizę ir palaikyti glaudžius ryšius su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant nacionalinius standartus nustatančias institucijas ir priežiūros institucijas. Šiuo metu jos yra įgyvendinamos.

2.2. Pagrindiniai TASV laimėjimai 2014 m.

2014 m. TASV paskelbė du svarbius naujus standartus: *9-ąją TFAS „Finansinės priemonės“* ir *15-ąją TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“*. Be to, TASV tęsė darbą, susijusį su keliais kitais dideliais projektais, visų pirma nuomos, draudimo sutarčių ir konceptualių gairių (kurie aptariami 2.3 skirsnyje).

a) 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“

TASV paskelbė 9-ąją TFAS „Finansinės priemonės“ 2014 m. liepos mėn., atlikusi tinkamą procesą. Šiuo standartu užbaigtas TASV atsakas į finansų krizę. 9-ajame TFAS numatytas naujas grupavimo ir vertinimo modelis, į ateitį orientuotas „tikėtinų nuostolių“ vertės sumažėjimo modelis ir iš esmės pakeistas apsidraudimo apskaitos metodas.

- Finansinio turto grupavimas lemia jo vertinimą. Naujasis metodas bus grindžiamas finansinio turto pinigų srauto ypatybėmis ir ūkio subjekto verslo modeliu. Tai yra mišrus vertinimo modelis, pagal kurį naudojamos tikrosios vertės ir ankstesnių laikotarpių sąnaudos.
- Per finansų krizę buvo nustatyta, kad pavėluotas paskolų (ir kitų finansinių priemonių) kredito nuostolių pripažinimas yra galiojančių apskaitos standartų trūkumas. Naujasis vertės sumažėjimo modelis buvo kuriamas ilgą laiką ir jis yra TASV atsakas į G 20 kritiką dėl galiojančio standarto: esą atidėjinių paskolų nuostoliams padengti atžvilgiu jis buvo nepakankamas ir neveiksmingas. Pagal naująją TASV tikėtinų nuostolių vertės sumažėjimo modelį, remiantis ne tik informacija apie praeitį (kaip galiojančiame standarte), bet ir dabartine informacija bei į ateitį orientuota informacija, turėtų būti laiku pripažinti tikėtini kredito nuostoliai.
- Naujasis apsidraudimo apskaitos modelis suderina apskaitos tvarką ir rizikos valdymo veiklą, kad ūkio subjektai galėtų parodyti šią veiklą savo finansinėse ataskaitose.

EFRAG paskelbė nuomonės dėl tvirtinimo projektą viešoms konsultacijoms. Europos Komisija tikisi, kad EFRAG pateiks su 9-uoju TFAS susijusią galutinę nuomonę dėl tvirtinimo 2015 m. antrąjį pusmetį. Joje standartas bus įvertintas pagal TAS reglamento kriterijus, įskaitant tai, ar jis atitinka „tikro ir teisingo vaizdo“ principą ir prisideda prie

Europos visuomenės gerovės. Analizėje taip pat bus aiškiai apsvarstyti verslo modeliai, kintamumas ir atsargumas. Tvirtinimo procesas tęsis iki 2016 m. pradžios.

Po patvirtinimo tikimasi, kad ūkio subjektai, kurie laikosi TFAS, taikys naują standartą nuo 2018 m. sausio 1 d., tačiau greičiausiai bus leidžiama jį taikyti anksčiau, kaip nurodyta TASV tekste. Toks ilgas laikotarpis įgyvendinimui skirtas daugiausia dėl esminių pokyčių, atsiradusių dėl naujojo paskolų nuostolių modelio.

b) 15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“

Pajamų pripažinimui taikomi dabartiniai standartai – 18-asis TAS „Pajamos“ ir 11-asis TAS „Statybos sutartys“ – buvo paskelbti daugiau nei prieš 20 metų ir šiandien plačiai vertinami kaip neišsamūs ir pasenę. Per daugelį metų šiuos standartus papildė nemažai susijusių aiškinimų.

2014 m. gegužės mėn. TASV paskelbė naują pajamų pripažinimo standartą – 15-ąjį TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“. Naujasis standartas, kuris pakeis ankstesnius tos srities standartus (11-ąjį ir 18-ąjį TAS) ir aiškinimus, buvo parengtas kartu su JAV Finansų apskaitos standartų valdyba (FASV). 15-ojo TFAS tikslas – pasaulio mastu gerinti finansines pajamų ataskaitas ir padidinti finansinių ataskaitų viršutinės eilutės palyginamumą. Pagrindinis naujojo standarto principas yra tai, kad įmonės turi pripažinti pajamas, kad parodytų prekių ar paslaugų perdavimą vartotojams tokiomis sumomis, kurios atitiktų atlygį (t. y. mokestį), kurį įmonė tikisi gauti mainais už šias prekes ar paslaugas. Priėmus naują standartą taip pat bus atskleidžiama daugiau informacijos apie pajamas, teikiamos rekomendacijos dėl sandorių, į kuriuos anksčiau nebuvo visapusiškai atsižvelgiama (pvz., pajamų už paslaugas ir sutarčių pakeitimų) ir tobulinamos rekomendacijos dėl daugiaelementų susitarimų.

Šiuo metu vyksta 15-ojo TFAS tvirtinimo procesas. EFRAG nuomonėje dėl tvirtinimo padaryta išvada, kad standartas atitinka visus susijusius kriterijus, įskaitant Europos visuomenės gerovės. Visų pirma EFRAG nustatė, kad 15-ojo TFAS nauda greičiausiai viršys susijusias sąnaudas.

c) Kiti svarbūs 2014 m. projektų laimėjimai

Projekto „Nuoma“, kurį TASV vykdo kartu su JAV partnere FASV, tikslas yra gerinti finansinių ataskaitų kokybę ir didinti jų palyginamumą užtikrinant didesnę skaidrumą kalbant apie ūkio subjekto finansinį įsiskolinimą ir jo veikloje naudojamą turtą. TASV ir FASV pasiekė susitarimą beveik visais šio projekto aspektais, visų pirma dėl reikalavimo, kad nuomininkai pripažintų turtą ir įsipareigojimus visų rūšių nuomos atveju, su kai kuriomis išimtimis. Nuomos įsipareigojimai apims tik ekonomiškai neišvengiamus mokėjimus. Daugelis investuotojų mano, kad tai, jog šiuo metu toks turtas ir įsipareigojimai neįtraukiami, gali iš esmės sumažinti kai kurių įmonių parodomą įsiskolinimą. Todėl, kai bus galutinai priimtas šis naujas apskaitos reikalavimas, tai bus reikšmingas finansinės atskaitomybės pokytis. TASV ketina paskelbti galutinį standartą dėl nuomos iki 2015 m. pabaigos.

„Draudimo sutarčių“ projekto tikslas – daugiau skaidrumo daugybėje šiuo metu sektoriuje taikomų apskaitos metodų. 2013 m. birželio mėn. TASV paskelbė patikslintą parengiamąjį projektą „Draudimo sutartys“. Reakcija į parengiamąjį projektą parodė didelį pritarimą dabartinio draudimo sutarčių vertės apskaičiavimo principui, pagal kurį atsižvelgiama į visą turimą informaciją, atitinkančią stebimą rinkos informaciją. Tačiau buvo sričių, dėl kurių nesutarta, visų pirma dėl ataskaitų apie veiklos rezultatus, ir nuogastavimų dėl sudėtingumo. Dabar TASV iš esmės užbaigė svarstymus dėl sutarčių be dalyvavimo⁴, tačiau toliau svarsto sutarčių, kuriose yra dalyvavimo požymių, apskaitos modelį. TASV ketina užbaigti savo svarstymus per artimiausius kelis mėnesius ir po to paskelbti galutinį standartą.

2.3. Patikslintų konceptualių gairių rengimas

2015 m. gegužės 28 d. TASV paskelbė parengiamąjį projektą, kuriame siūlomi jos konceptualių gairių pakeitimai. Konceptualiose gairėse aprašomos sąvokos, naudojamos bendrais finansinės atskaitomybės tikslais. Šios sąvokos padės TASV rengti ir tikslinti standartus, finansinių ataskaitų rengėjams – rengti ir rinktis apskaitos politiką, o visoms šalims – suprasti ir aiškinti standartus. Be kita ko, parengiamajame projekte aptariamas atsargumas, patikimumas, valdymas, ūkio subjekto verslo modelis, turinio viršenybė prieš formą ir ilgalaikis investavimas.

Atsargumas

Parengiamajame projekte siūloma į šias gaires vėl įtraukti atsargumo principą.

Atsargumas apibūdinamas kaip atsargumas priimant sprendimus netikrumo sąlygomis. Pripažįstama, kad dėl atsargumo gali atsirasti asimetrija pripažįstant turtą (pajamas) ir įsipareigojimus (išlaidas). Taip pat verta pažymėti, kad nors 2010 m. konceptualiose gairėse buvo atsisakyta atsargumo principo, TASV nuomone, atsargumas atsispindėjo jos standartuose. Gali būti, kad šia tema bus toliau diskutuojama, siekiant įvertinti, ar parengiamasis projektas atitinka dalyvių lūkesčius.

Patikimumas

Iki 2010 m. pagal konceptualias gaires patikimumas buvo laikomas naudingos finansinės informacijos savybe. Tačiau 2010 m. TASV patikimumo sąvoką pakeitė nuostata, kad naudinga finansinė informacija turėtų sąžiningai atskleisti tai, ką ja siekiama atskleisti (sąžiningas pateikimas).

Kai kurie TASV suinteresuotieji subjektai išreiškė nuogastavimų dėl šio pakeitimo. Todėl parengiamajame projekte siekiama atsižvelgti į tai, ko, TASV manymu, suinteresuotieji subjektai siekė išreiškdami savo nuogastavimus dėl patikimumo. Sąžiningo pateikimo aprašymas parengiamajame projekte iš esmės yra toks pats kaip patikimumo aprašymas iki

⁴ Sutartys, pagal kurias draudėjai negauna palūkanų ir kapitalo prieaugio, kuriuos draudikas uždirbo iš sumokėtų įmokų, dalies.

2010 m. galiojusiose konceptualiose gairėse. Parengiamajame projekte visiškai sąžiningas pateikimas apibūdinamas kaip išsamus, neutralus ir be klaidų.

Aktyvioje diskusijoje dėl parengiamojo projekto paaiškinami veiksniai, dėl kurių naudotojai gali būti tikri, kad finansinė informacija sąžiningai pateikia tai, ką ją siekiama parodyti. TASV nuomone, dėl to nėra poreikio vėl įtraukti patikimumo sąvokos. Vis dėlto, kai kurie suinteresuotieji subjektai (galbūt įskaitant EFRAG, nors ji neužbaigs savo rašto su pastabomis iki rudens) gali ir toliau manyti, kad būtų geriau sugrąžinti patikimumo sąvoką.

Verslo modelis

Parengiamajame projekte nustatoma, kaip finansinės ataskaitos gali tapti veiksmingesnės, jei kurdama standartus TASV atsižvelgtų į tai, kaip ūkio subjektas vykdo savo verslo veiklą. Šiuo pokyčiu, kuriuo priartėjama prie EFRAG pozicijos, pripažįstamas vaidmuo, kurį turėtų atlikti verslo modelis, nustatant, kaip vertinami į pelno (nuostolių) ataskaitą arba į balansą įtraukiami straipsniai.

Turinio viršenybė prieš formą

Parengiamajame projekte vėl įvedamas turinio viršenybės prieš formą principas, kuris yra vertinamas palankiai, nes jo reikia norint parodyti sandorių ekonomines pasekmes.

Ilgalaikis investavimas

Rengdama parengiamąjį projektą TASV padarė išvadą, kad parengiamojo projekto pasiūlymų paketas suteikia pakankamai priemonių, kad TASV galėtų tinkamai atsižvelgti tiek į ilgalaikių investuotojų informacijos poreikius, tiek į tai, kaip ūkio subjektas turėtų apskaityti ilgalaikes investicijas. Mes džiaugiamės, kad TASV taip išsamiai išnagrinėjo šią temą, ir atkreipsime dėmesį į tai, ar ilgalaikiai investuotojai sutinka su TASV požiūriu šiuo klausimu.

3. EFRAG

3.1. Atsižvelgimas į teisingo ir tikro vaizdo principą ir naujo TFAS poveikio visuomenės gerovei EFRAG vertinimo stiprinimas

EFRAG prisideda prie viso standartų nustatymo proceso teikdama pastabas dėl TASV sprendimų ir aktyviai skatindama diskusijas Europoje svarbiais apskaitos klausimais. Pastabos ir aktyvi veikla yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad Europos požiūris į finansinės atskaitomybės raidą būtų tinkamai ir aiškiai pareikštas standartų nustatymo procese, kad nustatyti standartai būtų tinkami Europai.

Prieš įgyvendinant valdymo reformą, EFRAG, teikdama patvirtinimo vertinimus, sutelkė dėmesį į tai, ar TFAS atitinka visus TAS reglamento techninius kriterijus, t. y. ar jie užtikrintų tinkamas, patikimas, palygintinas ir suprantamas finansines ataskaitas ir neprieštarautų teisingo ir tikro vaizdo principui, nustatytam Apskaitos direktyvoje ir ankstesnėse ketvirtojoje ir septintojoje bendrovių teisės direktyvose. Be to, EFRAG taip pat pateikė Komisijai visų naujų TFAS sprendimų sąnaudų ir naudos suderinimo vertinimą, kuriuo Komisija galėjo

pasiremti priimdama sprendimą dėl patvirtinimo. Laikydamosi P. Maystadto ataskaitos rekomendacijų, EFRAG taip pat sustiprino savo vertinimą, ar nauji arba siūlomi finansinės atskaitomybės reikalavimai prisideda prie Europos visuomenės gerovės. Tai apims sąveiką su finansiniu stabilumu ir ekonomikos augimu.

P. Maystadto ataskaitoje taip pat rekomenduojama, kad teikdama nuomonę dėl tvirtinimo EFRAG galėtų išsamiau išanalizuoti atitiktį atsargumo reikalavimui. Šiuo atžvilgiu EFRAG taryba aptarė, kokių pagrindų ji teiktų aiškų atsargumo įvertinimą tvirtinimo procese. Taip pat per viešas konsultacijas dėl TASV conceptualių gairių ji aptarė, kaip prasmingai vėl įvesti atsargumo principą. Preliminari išvada yra ta, kad atsargumo principas turėtų apimti tiek tam tikro lygio atsargumą priimant sprendimus netikrumo sąlygomis, tiek nuostatą, kad kai kuriomis aplinkybėmis gali būti priimtina asimetrija pripažįstant pelną ir nuostolius.

Pasikonsultavusi su Apskaitos reguliavimo komiteto nariu, savo prašyme pateikti nuomonę dėl 9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ patvirtinimo Komisija nurodė keletą konkrečių klausimų, įskaitant visuomenės gerovės klausimus, kuriuos turėtų analizuoti EFRAG. Visų pirma ji paprašė įvertinti šį standartą atsižvelgiant į atsargumo principą. Ji taip pat paprašė įvertinti tikrosios vertės naudojimą ir ar padaryti pakeitimai galėtų turėti žalingo poveikio finansiniam stabilumui. EFRAG pradėjo rengti nuomonės dėl tvirtinimo projektą dar 2014 m. 2015 m. gegužės 4 d. ji paskelbė nuomonės dėl tvirtinimo projektą, kuriame ji siekia gauti suinteresuotųjų subjektų nuomonę dėl jos atlikto standarto įvertinimo pagal ES techninius kriterijus ir dėl jos vertinimo, ar 9-asis TFAS prisideda prie Europos visuomenės gerovės.

2014 m. EFRAG pradėjo rengti nuomonę dėl kito svarbaus standarto⁵ – 15-ojo TFAS „*Pajamos pagal sutartis su klientais*“. Nuomonės dėl tvirtinimo projekte buvo pateiktas atviras klausimas suinteresuotiesiems subjektams dėl to, ar jie turi priežasčių manyti, kad 15-asis TFAS neprisidės prie Europos visuomenės gerovės. Baigdama rengti nuomonę dėl tvirtinimo EFRAG taryba atsižvelgė į suinteresuotųjų subjektų pastabas ir nusprendė, kad naujasis standartas prisidės prie Europos visuomenės gerovės, nes nustatė, kad galima tikėtis, jog 15-asis TFAS turės teigiamo poveikio kapitalo sąnaudoms, ir nenustatė jokio galimo neigiamo poveikio Europos ekonomikai. Šis vertinimas buvo pateiktas galutinėje nuomonėje dėl tvirtinimo, paskelbtoje 2015 m. kovo mėn.

2014 m. EFRAG dalyvavo TASV konsultacijų procese ir po viešų konsultacijų dėl visų TASV sprendimų, įskaitant dėl conceptualių gairių, pateikė raštus su pastabomis. Be to, EFRAG tęsė diskusijas dėl projekto „Nuoma“ ir dėl 4-ojo TFAS „Draudimo sutartys“ projekto.

⁵ 2014 m. EFRAG pateikė savo nuomonę dėl kelių kitų (mažesnių) projektų vertinimo.

3.2. Atsižvelgimas į apskaitos ir ekonominių modelių įvairovę ir į nuomones Europos Sąjungoje

Nuo pat įsteigimo EFRAG nustatė skaidrų tinkamą procesą, kuris ilgainiui buvo plėtojamas toliau. Šis tinkamas procesas suteikia galimybę visiems Europos suinteresuotiesiems subjektams pateikti savo nuomones EFRAG svarstyti, užtikrina, kad būtų atsižvelgta į apskaitos ir ekonominių modelių ir požiūrių įvairovę Europoje ir kad naujasis TFAS tenkintų Sąjungos poreikius. Vykdydama tinkamą procesą, EFRAG skelbia pozicijų projektus viešoms konsultacijoms, atlieka tyrimus vietoje ir kitų formų pasekmių analizę, organizuoja informavimo renginius ir vykdo specialius tyrimus, skelbia rezultatus atsiliepimų suvestinėse ir savo galutines pozicijas. 2014 m. EFRAG paskelbė raštus su pastabomis dėl visų TFAS pasiūlymų ir atsiliepimų suvestinės.

EFRAG tarybos ir EFRAG techninių ekspertų grupės (TEG) posėdžiai rengiami viešai, o darbotvarkė ir posėdžių santraukos skelbiamos EFRAG svetainėje kartu su EFRAG tarybos posėdžių darbotvarkės patvirtinamaisiais dokumentais. Diskusijoms taip pat panaudojama informacija, gauta iš EFRAG standartus nustatančių institucijų konsultacinio forumo ir specializuotų EFRAG darbo grupių. EFRAG darbui labai svarbi informacija, gauta iš EFRAG naudotojų komisijos. Ši informacija papildoma surenkant daugiau naudotojų atsiliepimų per naudotojų informavimo programą, pradėtą įgyvendinti 2012 m. Skirtinga šių grupių, o taip pat EFRAG tarybos ir EFRAG TEG sudėtis tiek geografinė, tiek profesinės patirties prasme, kartu su tinkamu procesu užtikrina, kad EFRAG deramai atsižvelgtų į visus skirtingus požiūrius.

EFRAG vykdo informacijos rinkimo darbus (įskaitant tyrimus ir (arba) dokumentų analizę, tyrimus vietoje⁶ ir seminarus ir (arba) pokalbius) įvairiais standartų nustatymo etapais, bendradarbiaudama su Europos nacionalinius standartus nustatančiomis institucijomis⁷. Šie tyrimai vietoje yra skirti siūlomų pakeitimų poveikiui įvertinti; jie yra EFRAG vykdomo tinkamo proceso dalis ir jos indėlis į galutinių standartų rengimą. Informacijos rinkimo darbu EFRAG prisideda prie įrodymais grindžiamo standartų nustatymo.

3.3. Valdymo reformos įgyvendinimas remiantis Maystadto ataskaitos rekomendacija

2014 m. liepos mėn. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos, padarytos įgyvendinant EFRAG reformą, ataskaitą⁸. Komisijos išvada dėl iki šiol padarytos pažangos buvo teigiama.

Vykdam reformą buvo iš esmės peržiūrėti EFRAG įstatai ir EFRAG vidaus taisyklės, įtraukiant naują valdymo struktūrą, kuri padidino EFRAG teisėtumą ir reprezentatyvumą.

⁶ Šie tyrimai apima siūlomų, tarpinių ir galutinių reikalavimų taikymo esamoms sutartims ir sandoriams testavimą siekiant įvertinti rezultatų kokybę ir (arba) reikalavimų suprantamumą ir įgyvendinimo sąlygas.

⁷ Visų pirma Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir JK.

⁸ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/EN/1-2014-396-EN-F1-1.Pdf>

Peržiūrėti EFRAG įstatai ir EFRAG vidaus taisyklės buvo patvirtinti 2014 m. birželio 16 d., o įsigaliojo 2014 m. spalio 31 d. Laikotarpis nuo birželio iki spalio mėn. buvo skirtas EFRAG tarybos narių kandidatūroms teikti; jos buvo patvirtintos 2014 m. spalio 31 d⁹. Tą pačią dieną EFRAG išplėtė savo narystę¹⁰, o naujoji valdymo struktūra pradėjo veikti, kai nuo 2014 m. lapkričio mėn. EFRAG taryba pradėjo rengti mėnesinius posėdžius. Tarybos pirmininką skiria Komisija, pasitarusi su Europos Parlamentu ir Taryba. Šiuo metu vienas iš tarybos narių eina pirmininko pareigas, kol bus oficialiai paskirtas pirmininkas.

Visus savo sprendimus EFRAG taryba priima bendru sutarimu, atsižvelgusi į EFRAG tinkamo proceso rezultatus. Komisija, Europos priežiūros institucijos ir Europos Centrinis Bankas prisideda prie tarybos diskusijų kaip stebėtojai. Komisija užtikrina, kad Apskaitos reguliavimo komitetas pateiktų informacijos EFRAG, arba paprašo konkrečių įvertinimų, kai to reikia.

4. PIOB. FINANSAVIMO DIVERSIFIKAVIMO POKYČIAI 2014 M.

Plačiai pripažįstama, kad viešojo intereso funkciją atliekančios įstaigos turėtų būti finansuojamos taip, kad išlaikytų savo nepriklausomumą. PIOB, atsakinga už pasiruošimo Tarptautinių audito standartų (ISA) priėmimui proceso priežiūrą ir kitą IFAC (Tarptautinės buhalterijų federacijos) viešojo intereso veiklą, yra viena iš tokių įstaigų. Tinkamas finansavimo šaltinių diversifikavimas ne tik padeda garantuoti tokį nepriklausomumą, bet ir sustiprina jų nepriklausomumo suvokimą. Finansavimo diversifikavimo teisės aktų nustatyto audito srityje poreikis buvo tarptautiniu mastu pripažintas nuo 2003 m. IFAC reformos, kai buvo numatyta sukurti PIOB, ir jį visuomet gynė stebėsenos grupė – tarptautinė organizacija, atsakinga už IFAC valdymo reformos stebėseną.

Nuo jos įkūrimo 2005 m. iki 2010 m., kai pradėjo veikti Sprendimu 716/2009/EB įsteigta Bendrijos finansavimo programa, PIOB, be kai kurių nepiniginių įnašų, buvo finansuojama išskirtinai IFAC lėšomis. Tam tikrais metais IFAC skiriamos lėšos yra maksimalus IFAC garantuojamas įnašas, kuris skiriamas PIOB be jokio tolesnio IFAC kišimosi. 2010–2014 m. laikotarpiu ES įnašas paskatino įnašais prisidėti dar keletą rėmėjų. Ne IFAC įnašų tikslas yra pakeisti ir tokiu būdu tais konkrečiais metais sumažinti IFAC įnašą. Idealiu atveju visų PIOB metinių išlaidų IFAC finansuojama dalis turėtų būti mažesnė nei 50 %.

2014 m. PIOB išlaidos sudarė 1 502 850 EUR. IFAC skyrė 874 540 EUR; tai sudaro 58 % visos sumos. Europos Komisija skyrė 272 000 EUR; tai sudaro 18 % visos sumos. Abu Dabio atskaitomybės institucija (ADAA) skyrė 120 000 EUR; tai sudaro 8 % visos sumos. IOSCO

⁹ Laikinais pareigas einantis EFRAG tarybos pirmininkas buvo išrinktas iš naujųjų EFRAG tarybos narių, kol Europos institucijos paskirs pirmininką.

¹⁰ Šiuo metu EFRAG turi šešiolika narių: Europos suinteresuotųjų šalių organizacijos: BUSINESSEUROPE, EACB, EBF, EFAA, EFFAS, ESBG, FEE ir „Insurance Europe“; nacionalinės organizacijos: Danija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Nyderlandai, Norvegija, Švedija ir JK.

skyrė 100 000 EUR; tai sudaro 7 % visos sumos. Tarptautinių atsiskaitymų bankas (BIS) skyrė 55 000 EUR; tai sudaro 4 % visos sumos. Jungtinės Karalystės finansinės atskaitomybės taryba (FRC) skyrė 40 000 EUR; tai sudaro 3 % visos sumos. 5 478 EUR likutį sudaro pajamos iš palūkanų.

Reglamento 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu tam tikrais metais IFAC teikiamas finansavimas sudaro daugiau kaip du trečdalius viso metinio PIOB finansavimo, Komisija siūlo tais metais sumažinti savo metinį įnašą, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 300 000 EUR. 2014 m. to nereikėjo, nes: i) IFAC įnašas buvo mažesnis negu du trečdaliai visos metinės PIOB finansavimo sumos ir ii) Komisijos įnašas buvo mažesnis negu 300 000 EUR, tiksliau – 272 000 EUR. Kadangi IFAC finansavimas nesiekė reglamente nustatytos kritinės ribos, Komisijai nereikia peržiūrėti savo metinio įnašo PIOB.

5. IŠVADOS

TFAS fondas

2014 m. TASV baigė rengti du standartus, kurie iš esmės svarbūs finansinių ataskaitų naudotojams, t. y. 9-ąjį TFAS „Finansinės priemonės“ ir 15-ąjį TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“, ir padarė nemažą pažangą įgyvendindama kitus svarbius projektus. 15-uju TFAS siekiama suteikti įmonėms išsamesnes atnaujintas rekomendacijas dėl pajamų pripažinimo. EFRAG teigiamai įvertinus standartą, šiuo metu vyksta jo tvirtinimo procesas. 2015 m. gegužės 4 d. EFRAG pateikė teigiamos nuomonės dėl 9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ tvirtinimo projektą ir tikimasi, kad ji jį užbaigs 2015 m. antrąjį pusmetį.

Ar TFAS:

- tinkamai atsižvelgiama į skirtingus verslo modelius: 9-ajame TFAS aiškiai pripažįstama verslo modelių svarba nustatant finansinių priemonių vertinimą. EFRAG galutinėje nuomonėje dėl tvirtinimo bus vertinama, ar standartu tą pavyksta sėkmingai pasiekti. 15-asis TFAS laikomas pakankamai lanksčiu, kad atitiktų skirtingus verslo modelius. Pagal konceptualias gaires (žr. toliau) verslo modeliams skiriama daugiau dėmesio;
- atsispindi faktinės ekonominių sandorių pasekmės: šiuo metu EFRAG vertina šį 9-ojo TFAS aspektą, ypatingą dėmesį skirdama paskolų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimui laiku; to pasiekama 15-uju TFAS ir, kaip pažymėta toliau, pagal konceptualias gaires bus įvesta turinio viršenybės prieš formą sąvoka, kuri yra svarbi tinkamam ekonominių sandorių parodymui;
- nėra pernelyg sudėtingi: 9-asis TFAS yra sudėtingas standartas, tačiau juo įvedami supaprastinimai finansinių priemonių apskaitoje, o 15-asis TFAS yra sudėtingesnis negu standartas, kurį jis pakeičia, tačiau tai yra pagrįsta, nes ankstesnis standartas buvo nebetinkamas šiuolaikinių verslo sandorių sudėtingumui parodyti. Be to, standartu pakeičiamas tiek standartas, tiek aiškinimai, taigi nauji reikalavimai pateikiami vienoje vietoje;
- vengiama dirbtinio trumpalaikiškumo ir nestabilumo paremto tendencingumo: šis klausimas bus sprendžiamas 9-ojo TFAS tvirtinimo proceso metu. Tačiau 15-asis TFAS

veiksmingai padeda išvengti tokio nestabilumo, nes jame yra specialių nuostatų, kurios taikomos tuomet, kai yra netikrumo pripažįstant būsimo pajamas.

Kalbant apie konceptualias gaires, Komisija dar kartą pareiškia savo pritarimą atsargumo principo sugrąžinimui ir įdėmiai seks įvykius po parengiamojo projekto paskelbimo 2015 m. Kaip minėta paskutinėje Komisijos parengtoje TAS reglamento vertinimo ataskaitoje¹¹, ji taip pat paragino TASV apsvarstyti konkrečius investuotojų, investuojančių skirtingos trukmės laikotarpiams, poreikius ir kuriant standartus pateikti konkrečių sprendimų, visų pirma ilgalaikiams investuotojams. Galiausiai, Komisija ragina TASV stiprinti poveikio analizę ir geriau koordinuoti veiklą su EFRAG.

EFRAG

2014 m. buvo įgyvendinta EFRAG valdymo reforma. Vykdamas ją buvo įsteigta nauja EFRAG taryba – naujas sprendimų priėmimo organas, kuriame vienodai atstovaujama viešiesiems ir privatiesiems interesams. Todėl dabar EFRAG yra tinkamai pasirengusi stiprinti savo pozicijų teisėtumą ir prisidėti prie tikslo užtikrinti vieningą Europos poziciją.

Teikdama patvirtinimo vertinimus EFRAG atsižvelgė į tai, ar TFAS atitinka visus TAS reglamento techninius kriterijus. Po valdymo reformos EFRAG taip pat sustiprino savo vertinimą, ar nauji arba siūlomi finansinės atskaitomybės reikalavimai prisideda prie Europos visuomenės gerovės. Šiomis aplinkybėmis Komisija palankiai vertina EFRAG norą toliau vystyti savo gebėjimus analizuoti standartų poveikį, įskaitant makroekonominį poveikį, kaip antai bet kokią žalingą poveikį finansiniam stabilumui ar ekonominei plėtrai ES.

Dėl savo išsamaus tinkamo proceso EFRAG turėjo galimybę pateikti tinkamą vertinimą, ar nauji ar pakeisti tarptautiniai apskaitos standartai ar jų projektai atitinka Sąjungos poreikius, kartu atsižvelgiant į apskaitos ir ekonominių modelių ir požiūrių įvairovę ES. Ši veikla pasirodė esanti ypač svarbi naujų standartų kūrimo etapu, kuriuo EFRAG atliko svarbų vaidmenį užtikrinant, kad būtų atsižvelgta į Sąjungos poreikius ir interesus.

PIOB

Kalbant apie PIOB, padaryta didelė pažanga diversifikuojant finansavimo šaltinius. Bendra IFAC teikiamo finansavimo dalis sudaro 58 %; tai yra netoli nuo idealaus mažesnio nei 50 % rodiklio ir gerokai mažiau negu reglamente nustatyta dviejų trečdalių riba. Artimiausiais metais Komisija toliau stebės finansavimo pokyčius ir bendradarbiaus su kitais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma su kitais stebėsenos grupės nariais, kad užtikrintų, kad PIOB pasinaudotų aiškaus, stabilaus, diversifikuoto ir pakankamo finansavimo sistema ir galėtų nepriklausomai ir veiksmingai įvykdyti savo viešojo intereso misiją.

¹¹ http://ec.europa.eu/finance/accounting/docs/ias-evaluation/20150618-report_en.pdf